

a Budai Központi Kerületi Bíróság

Az ügy száma: 17.P.22.016/2021/26.

A felperes: Cessio Zrt.
(1027 Budapest, Tölgyfa utca 28. 5. emelet.)

A felperes képviselője: [REDACTED] jogtanácsos
[REDACTED]

Az alperes: [REDACTED]
[REDACTED]

Az alperes képviselője: Dr. Csuka Ügyvédi Iroda
(7400 Kaposvár, Németh István fasor 47. III/14.)

A per tárgya: deviza alapú kölcsön megfizetése

í t é l e t

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Fővárosi Törvényszékhez címezve jelen bíróságon kell benyújtani elektronikusan úton.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy a tárgyaláson fogantatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésben kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 379.§ és 380.§-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, vagy a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

I n d o k o l á s

- [1] *A bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, a tanúk meghallgatása és az alperes személyes meghallgatása alapján az alábbi tényállást állapította meg:*
- [2] Az alperes 2007. június 27. napján [REDACTED] Kft. ([REDACTED]) autókereskedésben hitelkérelmet terjesztett elő, miután kiválasztotta a megvásárolni kívánt gépjárművet, melynek megvásárlásához nem rendelkezett elég önerővel. 2007. június 27. napján a Budapest Autófinanszírozási Zrt. mint hitelező, a [REDACTED] Kft., mint szállító és az alperes között HONDA (J) Civic típusú gépjármű finanszírozása tárgyában gépjármű vásárlási kölcsönszerződés jött létre.
- [3] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. a 4.410.000,- forintos vételárú gépjármű megvásárlásához 3.111.000,- Ft összegű kölcsönt nyújtott 120 hónap – de maximálisan 132 hónap - futamidővel. Az éves induló ügyleti kamatláb: 5,49 %, a havonta esedékes várható törlesztő részlet: 33.735,-Ft volt. A hitel devizaneme: CHF.
- [4] Az induló éves teljes hiteldíj mutató (THM) 6,21 % volt. A THM-el kapcsolatban az egyedi szerződés 9. pontja tartalmazta, hogy a THM meghatározása során figyelembe vett árfolyam érvényességének napja 2007. június 25., a THM meghatározása az aktuális feltételek, illetve a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt és a feltételek változása esetén annak mértéke módosulhatott, a THM mértéke nem tükrözte a hitel árfolyamkockázatát, valamint a hitel kamatkockázatát sem.
- [5] Az egyedi szerződés 7. pontja a deviza alapú finanszírozásról az alábbi tájékoztatást tartalmazta: „Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik”.
- [6] Az alperes a szerződés aláírásával kijelentette, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának és vállalja ennek következményeit.
- [7] Az alperes a szerződés aláírásával kijelentette, hogy az Üzletszabályzatot átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el.
- [8] Az Üzletszabályzat 18.3.2. pontja és 18.3.3. pontja rendelkezett a deviza-alapú szerződések elszámolásának szabályiról, a 18.3.4. pont pedig megismételte a szerződés 7. pontjában szereplő árfolyamkockázati tájékoztatót.
- [9] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. a kölcsön összegét oly módon folyósította, hogy azt az Üzletszabályzat 20. pontjának megfelelően a gépjármű szállítójának átutalta. Az alperes a gépjárműve birtokba és használatba vette.
- [10] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. Üzletszabályzatát képezte a CARDIF Életbiztosító Magyarország Zrt. ügyféltájékoztatója; B Budapest Autófinanszírozási Zrt. ugyanis CARDIF Életbiztosító Magyarország Zrt.-vel csoportos hitelfedezeti biztosítást kötött, melyhez Budapest Autófinanszírozási Zrt. ügyfelei csatlakozhattak. A CARDIFz ügyféltájékoztatójának 2.2.2 részletezi, hogy az adott szolgáltatást, a hitelszerződés megkötését követően a Szerződő fél kezdeményezésével, a telefonos ügyfélszolgálat telefonos megkeresése útján, az ügyfél szóban biztosított nyilatkozatot tehetett időbeli megkötés nélkül.

Budai Központi Kerületi Bíróság

17.P.22.016/2021/26.

- [11] Az alperes 2007. július 11. napján telefonos, ún. direktmarketinges megkeresés útján, a hitelfedezeti biztosítási szerződést kötött az Üzletszabályzat a CARDIF Ügyféltájékoztató 2.2. pontja alapján. A felperesi jogelőd 2007. július.18. napján kelt levelében visszajelzést adott arról, hogy a hitelfedezeti biztosítás igénybevétele sikeresen megtörtént, tájékoztatást adott továbbá arról is, hogy az alperes melyik csomagba tartozik, és a szerződés milyen biztosítási eseményeket foglal magába. Az alperes a havonta esedékes törlesztő részletek mellett rendszeresen fizette a biztosítási díjat. Az alperes a szolgáltatás igénybevételét visszaigazoló tájékoztató levélnek és a havonta megküldött fizetési értesítőknek megfelelően fizette az esedékes törlesztőrészleteket és a biztosítási díjat.
- [12] A hitelfedezeti biztosítás megszüntetésére - az Ügyféltájékoztató szerinti módon - a biztosított alperes egyoldalú nyilatkozatával került sor; 2012. március 6. napján. A Budapest Autófinanszírozási Zrt. 2012. áprilisi hónaptól kezdődően biztosítási díjat nem számolt fel.
- [13] A gépjárművet eltulajdonították, ezért az alperes a továbbiakban az őt terhelő fizetési kötelezettségének nem tett eleget. A gépjármű nem rendelkezett érvényes és díjjal fedezett CASCO biztosítással.
- [14] Miután az alperes nem tett eleget a szerződésben rögzített fizetési kötelezettségének a Budapest Autófinanszírozási Zrt. 2013. június 20. napján - a 2013. április, május és június havi törlesztőrészlet fizetésének elmaradása miatt- a szerződést azonnali hatállyal felmondta. A felmondás alapján a teljes tartozás egyösszegben esedékessé vált; a Budapest Autófinanszírozási Zrt. a felmondással egyösszegben esedékessé vált tartozás összegét mindösszesen 3.901.425,- forintban jelölte meg.
- [15] A felmondó levél 2013. július 09. napján nem kereste jelzéssel vissza a feladóhoz.
- [16] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. a 2014. évi XXXVIII. törvényben (DH1 tv.) és a 2014. évi XL. törvényben (DH2 törvény) foglalt kötelezettségeinek eleget téve 2015. március 16. napján kiszámította az általa korábbiakban tisztességtelenül felszámított összeget (az elszámolás fordulónapjáig: 2015. február 1. napjáig), amely 530.921,- forintot jelentett, így az alperes lejárt tartozása az elszámolás fordulónapját követően 3.716.329,- forintra módosult. A futamidő alatt az alperes által teljesített törlesztő részleteket az elszámoló levél tartalmazza. Az alperes elszámoló levelet 2015. április 21. napján (helyettes átvevője útján) vette át.
- [17] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. a szerződés felmondását követően 2016. augusztus 10. napján és 2017. július 4. napján is felszólította az alperest a tartozása teljesítésére.
- [18] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. beolvadt a Budapest Bank Zrt.-be. A Budapest Bank Zrt. és a felperes között 2019. augusztus 08. napján engedményezési szerződés jött létre, melynek alapján a perbeli szerződésből eredő követelés is engedményezésre került. Az engedményezési értesítőt a felperes az alperesnek megküldte, az 2019. augusztus 23. napján nem kereste jelzéssel érkezett vissza a felpereshez.
- [19] *A felperes keresete:*
- [20] A felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 3.716.329.-forint tőke, és ezen összeg után 2019. augusztus 08. napjától a kifizetés napjáig járó, évi 5,49 %-os szerződéses kamat és a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének összegével megegyező mértékű éves késedelmi kamat, továbbá 360.222,-forint lejárt késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére.
- [21] Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 523. § (1) bekezdését jelölte meg; keresethetőségi jogát a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:193.§ (3) bekezdésében jelölte meg.
- [22] Előadta, hogy az alperesnek a DH2 tv. szerinti elszámolást követően a felmondás napjára számolva 20.949,-Ft meg nem fizetett tartozása volt.

Budai Központi Kerületi Bíróság

17.P.22.016/2021/26.

- [23] A felperesi jogelőd érvényes szerződést mondott fel, az érvényes és a jogszabályoknak mindenben megfelelő felmondás alapján pedig jogosult a rPtk. 523. (1) bekezdése és 525. §. (1) bekezdés e) pontja alapján a teljes tartozás egyösszegben történő megfizetését kérni.
- [24] Az szerződés érvényessége kapcsán az alábbiakat adta elő: a felperes jogelődje a szerződés 7. pontjában egyértelműen megfogalmazta a perbeli szerződésekre jellemző kockázatokat, melyet az Üzletszabályzat 18.3.4-es pontja csak megismétel. Az egyedi kölcsönszerződés mindösszesen egy oldalas dokumentum, így annak minden pontjának alapos átolvasása, értelmezése, és átgondolása nem okozhat gondot egy átlagos értelemmel bíró fogyasztó számára, így annak a szerződést esetlegesen napokkal megelőző átvizsgálása teljesen indokolatlan lett volna, ehhez épp elegendő idő állt rendelkezésre a szerződést megkötését megelőzően is.
- [25] A perbeli kölcsönszerződés 7. pontja szövegéből az „átlagos fogyasztó” számára is egyértelműen kitűnik, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa, a forint leértékelődése a hátralévő teljes tőketartozást is növeli, valamint, hogy ennek kockázata korlátozás nélkül kizárólag az adóst terheli, így álláspontunk szerint a tájékoztatás egyértelmű és kielégítő volt, amely alapján az alperes megalapozott döntést hozhatott. Az árfolyamkockázat körében a felperes hivatkozott a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.035/2021/4. sorszámú végzésére és a Gfv.VII.30.322/2020/6. sorszámú végzésére, továbbá a Kúria BH2020.332. számú döntésére (analóg módon) melyekben a Kúria kimondta, hogy a felperesi jogelőd által – jelen perbeli szerződésben is - alkalmazott árfolyamkockázati tájékoztató megfelelő.
- [26] Az árfolyamkockázatot teljes mértékben az alperes köteles viselni, mert sem a perbeli szerződés 5. és 6. pontja, sem az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja nem tartalmaz olyan szerződéses rendelkezést, ami alapján az alperes árfolyamváltozás kockázatát korlátozott mértékben viseli. Ezt az álláspontot tükrözi a Fővárosi Ítéltábla Gf.40.222/2020/10. számú ítélete.
- [27] Az alperes a kölcsönszerződés 12. pontjában aláírásával kijelentette, hogy az Üzletszabályzatot átvette, annak tartalmát megismerte és magára nézve kötelezőnek ismeri el. Az Üzletszabályzatba foglalt szerződési feltételek – csak úgy, mint a szerződés 7. pontjába, illetve az Üzletszabályzat a 18.3.4. pontjában foglalt árfolyamkockázatot érintő feltétel - esetében a jogelőd kötelezettsége nem az volt, hogy azokat a fogyasztóval egyedileg megtárgyalja csupán annyi, hogy lehetővé tegye annak előzetes megismerését. Ezt támasztja alá a GK 37. számú állásfoglalás II. pontja is, amikor kimondja, hogy az általános szerződési feltétel csak úgy válhat a szerződés részévé, ha annak kidolgozója lehetővé tette, hogy a vele szerződő fél azok tartalmát megismerje (a feltételeket rendelkezésre bocsátja, közzétett feltételek megjelenési helyét megjelöli stb.), az elfogadás pedig pusztán ráutaló magatartással is megtörténhet.
- [28] Egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, és körültekintő átlagos fogyasztó felelős magatartásának részét képezi, hogy előre tájékozódjon arról, hogy tulajdonképpen milyen jogügyletet kíván megkötni. Ezt támasztja alá a 2/2012 (XII.10.) PK vélemény 6. pont a) alpontjához fűzött indoklás is, melynek értelmében elvárható a fogyasztótól, hogy nagy összegű és hosszú távra szóló ügylet jellegéhez, nagyságrendjéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan előzetesen tájékozódjon.
- [29] A szerződést kötő felek a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra, a szerződésben meghatározott időpontban az ott meghatározott pénzintézet deviza vételi árfolyama figyelembevételével, és azt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor irányadó eladási árfolyamon számítva. Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztőrészek összege

tételesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva Az Üzletszabályzat 18.3.2. és 18.3.3. pontjában található képletek felhasználásával a törlesztőrészletek összege, illetve a mindenkori tőketartozás pontosan kiszámítható devizában is, ennek okán irreleváns, hogy a felperesi jogelőd milyen pénznemben tartotta nyilván a mindenkori követelését, hiszen a kiszámíthatóság feltételeinek a szerződés megfelel.

- [30] A perbeli kölcsönszerződés 6. pontja kölcsön jellegét változó kamatozású, változó futamidejű, deviza alapú kölcsönként határozza meg, és megjelöli, hogy a devizanem svájci frank, a kölcsönösszeg pedig 3.110.000,- forint. A szerződés részévé vált Üzletszabályzat 18.3.2 pontja tartalmazza a bázis árfolyam meghatározását, amelynek alkalmazásával a forintban meghatározott kölcsönösszeg deviza ellenértéke a kölcsön folyósításának napján kiszámítható volt, az pedig a nem volt érvényességi követelmény, hogy a kölcsön deviza ellenértéke a szerződéskötés napján legyen megállapítható. A perbeli kölcsönszerződés a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja szerint - a 6/2013. és az 1/2016. PJE határozatban támasztott követelményeknek megfelelően- tartalmazza a szerződés tárgyát.
- [31] A perbeli kölcsönszerződésben - annak 6. pontjában meghatározta az ügyleti kamat (évi 6,21%) mértékét. A szerződés 6. pontja értelmében – az Üzletszabályzatban foglalt esetekben – a jogelőd jogosult volt változtatni a kamat mértéken, mert nem tudta előre meghatározni a szerződés finanszírozásával járó költségeinek mértékét, erre vonatkozó figyelemfelhívását pedig a jogelőd konkrétan megjelölte az említett szerződési pontban és az Üzletszabályzatban; az egyoldalú kamatemelés lehetőségét az alperes a perbeli szerződés aláírásával elfogadta. A deviza törvények az egyoldalú kamatemelésből származó érvénytelenségi okot kiküszöbölték, így visszaállításra került az eredeti kamatmérték.
- [32] A szerződés tartalmazza a THM mértékét, a szerződés érvénytelensége a THM hiánya miatt nem állapítható meg.
- [33] Az árfolyamrés. mint esetlegesen figyelembe nem vett költség vonatkozásában - a 2/2014. PJE határozat szerint - a szerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti semmisségét már nem alapozhatja meg az, hogy a THM az árfolyamrés mértékét nem tartalmazza, mivel a jogegységi határozat tisztességtelennek minősítette a különmű árfolyam alkalmazását, egy tisztességtelen szerződési rendelkezés feltüntetésének az elmaradása miatt a szerződés nem minősíthető jogszabályba ütközőnek.
- [34] A THM és az ügyleti kamat mértéke közötti alperes által felhívott különbség pedig abból adódik, hogy a folyósítás és a törlesztés a szerződés szerint más árfolyamon történt. Az Üzletszabályzat 17.2. pontja egyértelműen megjelöli, hogy a THM számítása a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak - így a 41/1997. (III.5.) Kormányrendeletben (továbbiakban: THM rendelet) - megfelelően történt.
- [35] A szerződés részét képező Üzletszabályzat 18.3.2. pontja tartalmazza azt a számítási módot, amely lehetőséget ad alpereseknek a törlesztőrészletek kiszámítására, a törlesztő részletek esedékességét pedig az Üzletszabályzat 21. pontja határozza meg. Az egyedi szerződés tartalmazza a futamidőt a szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem semmis.
- [36] Az összegszerűség tekintetében előadta, hogy a szerződés tekintetében a jogelőd bázis árfolyama a jogelőd számlakonverziós vételi árfolyama, a jogelőd aktuális árfolyama pedig a jogelőd számlakonverziós eladási árfolyama volt.
- [37] A módosítási díj, a rendkívüli zárlati díj, az egyéb díjak és költségek, valamint az árfolyamkülönbözet az Üzletszabályzat 17.3 pontjában foglaltak szerint alakultak. Az Üzletszabályzat 19. pontja értelmében a felperesi jogelőd a hitel összegét akkor folyósította, amikor a

Budai Központi Kerületi Bíróság

17.P.22.016/2021/26.

hivatkozott pontban felsorolt valamennyi dokumentum rendelkezésre állt; a felperesi jogelőd a hitel összegét az alperes nevében a szállító javára utalta át, vételár részlet címén.

[38] Az Üzletszabályzat 17.4. pontja alapján az alperest, arra az esetre, amennyiben a fizetési kötelezettségeit késedelmesen teljesíti a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamat fizetési kötelezettség terheli.

[39] *Az alperes érdemi ellenkérelme:*

[40] Az alperes a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Előadta, hogy a keresettel érvényesített jog és annak alapjául megjelölt tényállítás között azért nem áll fenn jogi összefüggés, mert a perbeli kölcsönszerződés nem jött létre, amennyiben létrejött úgy érvénytelen, így joghatás kiváltására alkalmatlan. A felperes felmondott szerződés alapján érvényesít igényt az alperessel szemben; ugyanakkor az alperesnek a felmondás időpontjában nem állt fenn tartozása a felperesi jogelőddel szemben.

[41] A felperesi jogelőd 2013. június 20. napján mondta fel a szerződést, mely a teljes fennálló követelést lejárttá tette; minden költségelemet figyelembe véve a felmondásra okot adó lejárt tartozás 165.075,- Ft volt. A DH1 tv. vélelmet állított fel a felperes vonatkozásában a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazásáról. A DH2 tv. törvény 45. §-a kinyilvánította, hogy a felmondási ok bekövetkezésének megállapításához az e törvény szerinti elszámolási eljárás lezárultát követően van mód, figyelembe véve az elszámolás eredményét.

[42] Figyelembe véve a felmondásban szereplő lejárt összeget és DH2 törvény szerint tisztességtelenül felszámolt összeget 530.921,- Ft-ot az alperesnek a felmondáskor nem volt lejárt tartozása. A felperesnek azért sem lehetett lejárt tartozása, mert nem igényelt hitelfedezeti biztosítást, ennek ellenére a felperesi jogelőd ennek díját is minden hónapban kiterhelte rá, mindösszesen kb. 130.000,- Ft összegben, melyet hozzáadva a tisztességtelenül felszámolt összeghez, megállapítható a felmondás jogtalan volta, hiszen a felmondáskor az alperesnek túlfizetése volt.

[43] Jogszerű felmondás hiányában a felperes nem jogosult a jelen perben érvényesíteni az alperessel szembeni követelését, ami a felperesi kereset elutasításához kell, hogy vezessen. Jogi indoklás körében hivatkozott a Kúria 4/2021. Polgári jogegységi határozatára; és a Kúria Gfv.VII.30.071/2019/9. ítéletére.

[44] Az alperes hivatkozott arra, hogy a perbeli szerződést felperes jogelődje készítette az általa egyoldalúan meghatározott, jellemzően fogyasztók csoportjával alkalmazott „blanketta” kikötések alapján. Felperes jogelődje és alperes által aláírt szerződés fogyasztói szerződésnek minősül, ezért az ügy elbírálása során – a fogyasztóvédelem magasabb szintje miatt – fokozottan figyelembe kell venni az Európai Unió jogi normákat, ítéleteket (Isd. C-6/64. számú ítélet). A 93/13/EGK irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, és következőképpen az átláthatóságnak az ugyanebben az irányelvben előírt e követelményét kiterjesztő módon kell érteni (C-186/16, C-126/17. ügy).

[45] Az alperes jogi álláspontja szerint a perbeli szerződés nem jött létre, ha azonban a szerződés létrejött az érvénytelen az alábbi ténybeli és jogi indokok alapján:

[46] A deviza alapú kölcsönszerződés nem határozza meg a kölcsön és a havi törlesztés összegét CHF-ben, azaz a kirovó pénznem meghatározása konszenzus hiányában hiányzik, amely a kölcsönszerződés létre nem jöttét eredményezi, illetve másodlagosan a teljes érvénytelenségét a szerződés megkötésekor rHpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja értelmében. A szerződés 6. pontjából nem derül ki, hogy mi a kölcsön összegnek CHF-ben meghatározott összege, aminek a szerződéskötéskor kell rögzülnie. Az Üzletszabályzat sem ad érdemi iránymutatást

Budai Központi Kerületi Bíróság

17.P.22.016/2021/26.

a CHF összegre és a jogszabályi rendelkezések szerint nem a fogyasztónak kell kikalkulálni a kölcsön CHF összegét, különös tekintettel arra, hogy a szerződéskötés mindig megelőzi a folyósítást, de csak a folyósításnál válik egyértelművé a kölcsön és a havi törlesztés CHF összege.

- [47] A kölcsönszerződésnek az összes havi törlesztő részletet valóságosan és teljeskörűen kell feltüntetnie. Azáltal, hogy a törlesztő részlet összege változhat, már nem valós a törlesztő részletek összege a szerződésben. Ezen túl a havi törlesztés összege szükségképpen tartalmazza az árfolyamrészről fakadó költségeket is, így az ebből kifolyólag is valótlan.
- [48] A szerződésben feltüntetett teljes hiteldíj mutató (THM) is hibás. Amennyiben a THM mérték nem valós, a havi törlesztés összege is valótlan. A havi törlesztés esedékességét sem tartalmazza a kölcsönszerződés. Az ÜSZ 21. pontja ugyan ír az esedékességről, de az alperes az ÜSZ-t nem kapta meg, mely a szerződéskötéskor nem ismert és teljes mértékben bizonytalan időponthoz köti (a folyósítás napja), amely így meghatározatlanná teszi az esedékességet. Jogi indokolása körében az alperes hivatkozott a Kúria Pfv.I.21.156/2015/5. számú és Pfv.I.21.485/2015/2. ítéletére – megállapítható, hogy a havi törlesztés (valós) CHF összege sincs meghatározva. Az alperes hivatkozott a Kúria Pfv.I.20.728/2013/6. és Kúriai Pfv.I.21.783/2016/5. számú döntésre, aminek indokolása releváns egyebekben a kiszámíthatóság körében.
- [49] Ezen túl a kölcsönszerződés a havi törlesztő részlet pontos, valós és a 108 hónapra változatlan összegét, illetve esedékességét sem határozza meg, - ami azt jelenti, hogy az alperes és a felperesi jogelőd között e kérdéskörökben nem volt konszenzus, és amely a kölcsönszerződés létre nem jöttét eredményezi, illetve másodlagosan a teljes érvénytelenségét az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja értelmében.
- [50] A kölcsönszerződés egyáltalán nem tünteti fel az ügyleti kamatnak a teljes futamidőre kiszámolt értékét. Az rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontját a fogyasztóvédelmi szempontok alapján úgy kell helyesen értelmezni, hogy a kamat összegét és %-os mértékét meg kell jeleníteni. Lévé az ügylet változó kamatozása (kölcsönszerződés 6. pont), az ügyleti kamat szükségképpen változott, ám a változás mértékéről, annak a tartozásra gyakorolt számszerű kihatásáról az alperes nem kapott tájékoztatást, ebben – a változásban – köztünk nem volt és lehetett konszenzus.
- [51] Az ügyleti kamat szabályozásának felperes által alkalmazott metódusa nem felel meg a szerződéskötés idején hatályos 41/1997. Kormányrendelet (THM rendelet) 12. § e) pontjának, amely kötelességévé teszi a pénzügyintézetnek, hogy biztosítsa azt, hogy az adós megismerhesse a teljes futamidőre számolt ügyleti kamat összegét. A felperesi jogelőd saját maga számolta ki a törlesztő részletet, árfolyamrésszel növelve, ami így szükségképpen része a havi törlesztésnek, azon belül is a kamatnak. Ebből fakadóan a kamatösszeg nem kizárólag az ügyleti kamatmértékkel számolt összeget tartalmazza csak, hanem az árfolyamrészről fakadó összeget is. Ha viszont a kamatrész és a törlesztő részlet nem tartalmaz árfolyamrészt, akkor viszont a szerződés nem lehet deviza alapú, csak forint alapú.
- [52] A kölcsönszerződés 6. pontjából is jól látható, hogy a kamat mértéke minden hónapban más, hol nő, hol csökken, egyértelmű számítási metodikát nem tükröz. Az abban foglaltakat az adós a szerződésben szereplő adatokból nem tudja kiszámolni. Az ÜSZ. 17.1., 18.1. és 18.3. pontjainak rendelkezései sem jelenthetnek konszenzust a kamat összege tekintetében, hiszen ezek általános szerződési feltételek, amelyek vélelmezten nem kerültek áttárgyalásra. Ez az elv jelenik meg a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumának 36.G.43.241/2014/18. számú ítéletében és a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 2.P.22.871/2014/17. számú

- [53] Az Üzletszabályzat 17.1. pontjában, 18.3.2. pontja összehasonlításából sem határozható meg, hogy amennyiben a kamatváltozások következtében a futamidő elérte a maximális futamidőt és az utolsó törlesztőrészlet összege elérte az induló törlesztőrészlet nagyságát, az árfolyamkülönbözet elszámolása mindaddig a hátralévő törlesztőrészletek változását eredményezi, ameddig a törlesztőrészletek összege az eredeti törlesztőrészlet alá nem csökken.” Nem világos, hogy mikor következik be a törlesztőrészletek ilyen formán történő megváltozása (a 132 havi futamidő eltelte után vagy már előtte).
- [54] Nem világos, hogy ebben az esetben havonta számítják-e újra a még hátralévő törlesztő részleteket, és ha igen, úgy milyen számítási mód szerint. Attól, hogy az Üzletszabályzat tartalmaz egy képletet az árfolyamkülönbözet érvényesítéséről, még nem válik átláthatóvá a törlesztőrészletek számítási mechanizmusa. Az ügyleti kamat valós teljes futamidőre számolt összege nem került a kölcsönszerződésben feltüntetésre, és konszenzus sem volt e körben, illetve a változás körében és annak a kamatra is gyakorolt számszerű kihatásáról. Ez a kölcsönszerződés létre nem jöttét eredményezi, másodlagosan pedig teljes érvénytelenségét az rHpt. 213. § (1) bek. c) pontja alapján.
- [55] A szerződés az rHpt. A 213. § (1) bek. b) pontja alapján is semmis. Az egyedi kölcsönszerződésben 6,21 %-os THM egy hibás érték. A felperesi jogelőd a kölcsönszerződés 8. pontja szerint az ügyleti kamaton túl egyéb költséget nem számolt fel, így a THM-nek (6,21 %) meg kellene egyeznie az ügyleti kamat induló 5,49 %-os mértékével, de 0,72 %-os eltérés van. A THM nem csupán egy tetszőleges szám a szerződésben, melynek hibája jelentéktelen: a rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja éppen azért szankcionálja hiányát a szerződés teljes semmisségével, mert az egy összefüggés-rendszert tartalmazó, összefoglaló érték, amelynek számításában a kamat, a tőke és a törlesztő részletek, és a futamidő is szerepet kap. Fontos megjegyezni azt is, hogy a szerződés változó futamidejű, (120, max. 132 hónap) tehát a THM megállapításakor is minimum egy 132 hónapra is meghatározott THM-et fel kellett volna tüntetni, hiszen bár a szerződés 9. pontja tartalmazza azt, hogy „A THM mutató értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát, azonban nem került feltüntetésre a meghosszabbított futamidőre kiszámított THM. Felperes jogelődje vélhetően a 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet alapján határozta meg a THM értékét, csupán az nem tudható, hogy milyen adatok alapulvételével. Az egyértelmű jogi előírások ellenére a rendelkezésre álló adatokból nem számítható ki a THM felperes által közölt és a szerződésben rögzült mértéke.
- [56] E körben hivatkozott a C-290/19. EuB döntésre, mely szerint: „A 2011. november 14-i 2011/90/EU bizottsági irányelvvel módosított, a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke (2) bekezdésének g) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely fogyasztói hitelmegállapodás a teljeshiteldíj-mutatót nem egy konkrét érték, hanem a legalacsonyabb és a legmagasabb értékhatár közötti sáv megjelölésével tünteti fel.”
- [57] A szerződés rendelkezései alapján az árfolyamváltozás és a kamat közti kapcsolat jellege, számítási tényleges módja, a realizálódott árfolyamváltozás és annak a felperes jogelődje által a kamatban figyelembe vett mértéke és a két változó aránya nem ismerhető föl az átlagos fogyasztó számára. Az EUB C-125/18. sz. ügyben, a bíróság úgy döntött, hogy lehetővé kell tennie, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó megértse e kamatláb számítási módjának konkrét működését, és így pontos és érthető kritériumok alapján értékelje az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, potenciálisan jelentős gazdasági következményeit. A jelen szerződés esetében a tájékoztatás nem felel meg a fenti feltételeknek

- [58] Az alperes érvénytelenségi kifogást terjesztett elő az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiánya miatt, állítva, hogy a felperesi jogelőd a szerződéskötéskor nem hívta fel az alperes figyelmét arra, hogy az árfolyamváltozás, a külföldi kamatlábak emelkedése és forint leértékelődése miatt nem csak a devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke emelkedhet akár jelentős mértékben is, hanem a visszafizetendő tőkeösszeg is. Az alperes hivatkozott arra, hogy a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről” szóló 93/13/EGK (1993. április 5.) Irányelv (93/13/EGK irányelv) huszadik preambulum szerint a fogyasztó számára lehetőséget kell biztosítani, hogy megismerhesse az összes feltételt; és mivel kétség esetén a fogyasztó számára legkedvezőbb értelmezést kell irányadónak elfogadni. Bár a szerződéskötéskor még nem volt hatályos, de a joggyakorlat számára figyelembe veendő az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2014/17/EU Irányelvének preambulumában (40, 46. bekezdés) és 14. cikkben foglalt feltétel, miszerint a tájékoztatásnak kellő időben kell megtörténnie.
- [59] A perbeli esetben a kellő időben történő tájékoztatás nyilvánvalóan nem történhetett meg a szerződés autókereskedő általi lebonyolítása során. Az alperes részére nem állt rendelkezésre kellő idő az árfolyamkockázat következményeinek megértésére, felmérésére. Az alperes hivatkozott az EUB a C-51/17. számú ítéletének 76. pontjára, melyben a Bírósági rámutatott, hogy a fogyasztó számára kellő idő kell, hogy rendelkezésére álljon annak körütekintő megfontolására, vállalni tudja-e az árfolyamváltozással járó összetett kockázatokat. A hazai joggyakorlat is azonos követelményeket támasztott a fogyasztóval szerződő fél számára: E körben hivatkozott a 2009. évi CLXII. tv. módosításra, a PSZÁF Felügyeleti Tanácsának 9/2006. (XI.7.) számú ajánlására, mely szerint a szerződéskötést megelőző teljes körű tájékoztatás semmiképpen nem lehet egyidejű a szerződés aláírásának időpontjával; valamint a Kúria Gfv.VI.30.467/2020/9. számú ítéletére. Az alperesnek nem állt rendelkezése elegendő idő az árfolyamváltozással járó összetett kockázatokat megismerésére és megfontolására, ezt igazolják a felperes által benyújtott okiratok; az azonos dátumú hitelkérelem és szerződés.
- [60] A deviza alapú hitelezésnek lényege az árfolyamkockázat, mert az a főszolgáltatást meghatározó elem (az Európai Unió Bírósága a C/26/13.; az Alkotmánybíróság III/773/2015. AB határozata). A perbeli szerződés vizsgálatával megállapítható, hogy fennállnak a r.Ptk. 209. §. (4)-(5) bekezdése szerint feltételek és főszolgáltatást főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötések tisztességtelensége vizsgálható, ha az azt meghatározó szerződési feltételek nem világosak és érthetőek. Az uniós joggyakorlat, a C-51/17. számú EUB döntés alapján az eljáró bíróságoknak – a szerződési célhoz viszonyítottan – hivatalból kell vizsgálniuk a kiszolgáltató helyzetben lévő fogyasztó megfelelő tájékoztatását és annak tisztességességét, ráadásul nem csak az árfolyamkockázat vonatkozásában, hanem – mint ahogy a C-186/16 és C-26/13 számú szerint – a kamatot és az árfolyamkockázatot; az erről szóló tájékoztatást együtt kell vizsgálat alá vonni.
- [61] A r.Ptk. 277. § (5) bekezdés értelmében a felek a szerződés teljesítését érintő minden lényeges körülményről kötelesek egymást tájékoztatni. Felperesi jogelőd képviselője a szerződés teljesítését érintő minden lényeges körülményről, ill. a szerződéses célhoz tartozóan arról tájékoztatta alperest, hogy a devizakölcsön kifejezetten olcsóbb, mint a forint kölcsön. A felperesi jogelőd nevében eljáró kereskedő nem mondott semmit a deviza alap jelentőségéről és valós működéséről, így szóba sem került az, hogy mi további és valós jelentősége van a deviza alapnak, az árfolyamkockázatnak, a CHF/HUF devizapárosnak, a kirovó-lerovó pénznemnek, az árfolyamoknak, az árfolyamrésnek, annak, hogy a devizahatás miatt folyamatos törlesztés mellett is növekszik a tőke- és tartozásállomány. Az alperes a futamidő változásáról, a felperesi jogelőd egyoldalú módosítási jogáról a díjak kapcsán, a költségek

CHFben történő nyilvántartásáról, a kölcsön és a havi törlesztés kiszámításának szabályairól sem kapott tájékoztatást.

- [62] A 87/102 irányelv 4. cikkének (3) bekezdése világosan és a r.Hpt. 203. §. (7) szereplő „kockázatfeltáró nyilatkozat” kifejezés, valamint az ügyfél általi aláírás követelménye is egyértelmű: ezen rendelkezések által előírt tájékoztatást írásban kell megadni. A perbeli szerződésbe foglalt kockázatfeltárás (szerződés 7. pont és Üzletszabályzat 18.3.4. pont) nem tartalmaz érdemi tájékoztatást számos lényeges tartalmi elemre nézve; a rendelkezések hiányosak, nem világosak, nem egyértelműek, amiből ráadásul egyoldalú és indokolatlan előnye származott a felperesi jogelődnek is, ami tisztességtelenné teszi e rendelkezéseket, melyek miatt a szerződés érvénytelen.
- [63] Külön kockázatfeltáró nyilatkozat sem nem készült, a felperesi jogelőd nem hívta fel az alperes figyelmét arra, hogy az árfolyamváltozás, a külföldi kamatlábak emelkedése és forint leértékelődése miatt a tartozás olyan mértékben is megnövekedhet, amely az alperes számára fizetési nehézséget okozhat. Nem tartalmazza azt a tájékoztatást sem, amely arra vonatkozna, hogy a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyosan leértékelődhet. A kockázatfeltárás azon tartalma, hogy „az árfolyamok elmozdulhatnak bármely irányba” nem felel meg annak az elvárásnak, hogy abból a fogyasztó következtessen arra, hogy a nemzeti fizetőeszköz súlyos romlása valójában milyen gazdasági következménnyel jár az ő számára. A tőke és törlesztő összeg korlátlan forintromlás esetén nem jelentősen fog növekedni, hanem korlátlanul; a magyar nyelvben a jelentős nem szinonimája a korlátlan változásnak, használata ezért megtévesztő.
- [64] A szerződés 7. pontjában és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában foglalt tájékoztatás nem felel meg a C-51/17. számú határozat 74., 75., 76. és 78. pontjában foglalt követelményeknek. Az alperes a C-51/17. EUB döntés által részletezett tájékoztatást nem kapta meg, mert a kereskedőnek semmilyen szakirányú ismerete, végzettsége nem volt. A kockázatfeltárás hiányában és arra tekintettel, hogy a kölcsönszerződést az alperes az aláírás napján kapta meg, tehát akkor, amikor már visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt, objektíve sem állt kellő idő a rendelkezésre ahhoz, hogy az alperes egy megalapozott üzleti döntést legyen képes meghozni (C-51/17. számú határozat 76. pontja).
- [65] A C-186/16. számú ítélet 50. pontjában az Európai Unió Bírósága rámutat arra, hogy az információs hátrány kiegyenlítése körében vizsgálni kell, hogy a szolgáltató a fogyasztó elé tárt-e minden olyan releváns tény, amelyről egyébként a szolgáltatónak tudomása volt. Jelentőséget kell tulajdonítani a banknak a lehetséges árfolyam-ingadozásokkal és a külföldi pénznemben folyósított kölcsönben rejlő kockázatokkal kapcsolatos szakértelmére és ismereteire tekintettel, abból a szempontból, hogy tiszteletben tartották-e a jóhiszeműség követelményét, és másodsor, hogy fennáll-e a 93/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett jelentős egyenlőtlenség (56. pont). A kölcsönszerződés időpontjában a Magyar Nemzeti Bank ún. intervenció sávot tart fenn annak érdekében, hogy a magyar forint leértékelése/romlása esetén a forint mégis megőrizze a vásárló erejét. A pénzügyi szolgáltató elmulasztotta felhívni a figyelmet arra is, hogy az intervenció sáv futamidő alatti eltörlésével az MNB-nek nem marad eszköze ahhoz, hogy a forint romlását megakadályozza, amely a törlesztő részletek és tartozás emelkedésével jár egy esetleges forint romlás esetén.
- [66] A r.Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéséből, valamint a 2/2014. polgári jogegységi határozatból az következik, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára kell világosnak és érthetőnek lennie a feltételnek (Fővárosi Törvényszék 27.G.43.968/2015/15. számú ítélete). Az pedig, hogy a feltétel nem világos és nem érthető, önmagában a feltétel tisztességtelenségét eredményezi.

- [67] A tájékoztatási kötelezettség terjedelmére és tartalmára a C-186/16., C-126/17., a C-51/17 és a C-227/18. EUB döntések adnak iránymutatást. Az alperes e körben hangsúlyozta, hogy nem csak alaki, nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a tájékoztatásnak, hanem a laikus fogyasztónak értékelnie kell tudnia az adott rendelkezés gazdasági kihatásait is, azaz azt, hogy emiatt hogyan változik a tartozásának összege és akár az meg is haladhatja a teljesítőképességét, a teljes vagyont, illetve korlátlanul megnövekedhet.
- [68] A felperesi jogelőd tájékoztatása – az alperes értékelése szerint - nem felel meg a hazai és az uniós jogban meghatározott feltételeknek.
- [69] A felperesi jogelőd a 93/13/EGK. irányelvben (3. cikk és a melléklet i) pontja) és a 2005/29/EK irányelvben (2. cikk h) pont) megfogalmazott szakmai gondosságot megszegve járt el, mivel az utóbbi irányelv 7. cikk (2) bekezdésében meghatározott megtévesztő mulasztást követett el azért, hogy nem közölte, miért alkalmaz egyes feltételeket. Az előírás ellenére nem közölte, hogy a devizaárfolyam változása miatt a tartozásállomány nőhet, valamint nem a devizahatás figyelembevételével végezte a hitelképesség vizsgálatot, pedig az alperes a hitelképesség vizsgálat díját a kamatban kifizette. A felperesi jogelőd forint alapon vizsgálta a hitelképességet, elemezte a kockázatot és a fedezetet, tehát a banki kölcsönöket is csak forint alapon lehet értékelni.
- [70] Az alperes hivatkozott továbbá a Kúria devizahiteles pereket vizsgáló Konzultációs Testületének 2019. április 10. napi állásfoglalására is, mely szerint nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat viselése csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy több különböző okiratban (pl. ÁSZF, üzletszabályzat, hirdetmény) szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján határozható meg.
- [71] A felperesi jogelőd az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást az egyedi szerződésének 7. pontjába szerkesztette bele, ami azonban nem felel meg a r.Ptk. Ptk. 205/A. § (3) bekezdésében; 205/B. § (2) bekezdésében foglaltaknak és a GK 37. számú állásfoglalásban foglaltaknak; miszerint akkor megfelelő a figyelemfelhívás, ha az megfelelő módon (pl. aláhúzással, eltérő nyomtatással, külön kifejezett közléssel) történik. A szerződés 7. pontjában semmilyen figyelemfelhívás, kiemelés nincs, belesimul a szerződés többi részébe.
- [72] A perbeli szerződés 8. pontja és az ÜSZ 17.3. pontja az árfolyam-különbözetet kifejezetten költségként nevesíti. Azt, hogy felperesi jogelőd ezzel ténylegesen csak kalkulált, és nincs mögötte valós szolgáltatás, az Üzletszabályzat 18.3.3. pont alábbi rendelkezése igazolja: “A hátralévő tartozás fentiek szerint kalkulált árfolyam-különbözete.” Egyebekben az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja rendelkezik a változó futamidejű deviza alapú szerződések árfolyam-különbözet elszámolásáról, azaz szintén a kalkulált árfolyamkülönbözetek fizetési kötelezettségéről. Azt a tényt, hogy az árfolyam-különbözet a felperesi jogelőd szerződéskötés kori akarat szerint is költség, az Üzletszabályzat 21. pontja is erősíti. Azaz a felperesi jogelőd szerződésben rögzített értelmezése alapján az árfolyamkülönbözet költség.
- [73] Ebben az esetben azonban vizsgálandó az a felperesi jogelőd által nyújtott szolgáltatás, aminek ellentételezése az árfolyam-különbözet. E körben az árfolyamrés tisztességtelenségével kapcsolatban az alperes ismételt hivatkozott a C-26/13. EUB döntésre, illetőleg a C-621/17. számú EUB döntésre – analógia útján.
- [74] A C-26/13. EUB döntés alapján: A 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését a következőképpen kell értelmezni: az ilyen feltétel, mivel azon pénzbeli kötelezettséget rója a fogyasztóra, hogy a kölcsön törlesztése során fizesse meg a külföldi pénznem eladási árfolyama és vételi árfolyama közötti különbözetből eredő összegeket, nem tekinthető úgy, hogy olyan „díjazást” tartalmaz, amelynek a hitelező által nyújtott szolgáltatásnak ellenszolgáltatásként való megfelelése a tisztességtelen jelleg tekintetében nem értékelhető a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése értelmében.

- [75] A C-621/17. számú EUB döntésben, ahol bár a folyósítási jutalék és a kezelési költség körében értelmezte a Curia a 93/13/EGK Irányelvben foglaltakat, de analógia útján az árfolyam-különbözetre is alkalmazni kell. Figyelemmel arra, hogy a perbeli szerződésben költségként nevesített árfolyam-különbözet mögött a szerződés tartalmából nem igazolt a felperesi jogelőd szolgáltatása, a kölcsön összegéből sem tudható, hogy az árfolyam-különbözet milyen okból merülhetne fel, így ezen költségelem felszámítása tisztességtelen.
- [76] A tájékoztatás körében a Curia a C-670/20 EuB döntésben az alábbiak szerint foglalt állást:
- [77] A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönszerződésbe foglalt, a kölcsönfelvevőt árfolyamkockázatnak kitevő kikötések átláthatóságára vonatkozó követelmény csak akkor teljesül, ha az eladó vagy szolgáltató pontos és elegendő tájékoztatást nyújtott a kölcsönfelvevőnek az árfolyamkockázatról, amely alapján a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó fel tudja mérni az ilyen kikötéseknek a pénzügyi kötelezettségeire e szerződés teljes időtartama alatt gyakorolt – esetlegesen jelentős – kedvezőtlen gazdasági következményeit. E tekintetben az a körülmény, hogy a fogyasztó kijelenti, hogy teljes mértékben tudatában van az említett szerződés megkötéséből eredő lehetséges kockázatoknak, önmagában nincs hatással annak értékelésére, hogy az eladó vagy szolgáltató eleget tett-e az említett átláthatósági követelménynek.
- [78] Alperesi álláspont szerint a perbeli szerződés körében rögzített azon kikötés, miszerint “Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. Az adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás kockázatának, s vállalja ennek következményeit” éppúgy, mint az EUB által vizsgált tájékoztatás, nem elégséges és megfelelő mennyiségű információ a fogyasztó alperes számára ahhoz, hogy értékelni tudja a kockázatokat, különösen a szerződés egyéb tartalma körében.
- [79] Ugyanis ezen kikötés deviza alapú finanszírozásról beszél, ugyanakkor perbeli szerződés egy termék – gépjármű – ellenértékének biztosítása volt kölcsön formájában. Meghatározásra került a gépjármű vételára és a saját rész – forintban – és meghatározásra került a kölcsön összege – forintban.
- [80] Azaz a szerződés nem felel meg sem a 6/2013. PJE 1. pontjában rögzítetteknek, de a rPtk. 231. § (2) bekezdésben foglaltaknak sem, így nem kapcsolható össze a “deviza alapú finanszírozás” fogalmával.
- [81] Arra az esetre, ha a bíróság nem tartaná megalapozottnak az érvénytelenségi kifogást az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiánya miatt, az árfolyamkockázat korlátozottsága (12 havi törlesztő részletig terjedő) körében az alperes hivatkozott arra, hogy az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja helyes értelmezése szerint a kockázatviselési kötelezettség ezzel az egy évvel hosszabbíthatja meg úgy az időtartamot, hogy az árfolyamkockázatnak van egy maximuma, hiszen 404.820,- Ft (12x33.735,- Ft), ami a kockázat miatt ebben a konstrukcióban többletfizetési kötelezettségként felmerülhet. A DH1 törvény 4. § (1) bekezdése és az erga omnes hatályú ítélet folytán az egyoldalú módosítási jog ex tunc hatállyal semmis volt és a felperesi jogelődnek ex tunc hatállyal kellett ezzel a túlfizetéssel az alperes felé elszámolni. Ezért a szerződés hatálya alatt hatályba lépett DH1 törvény 4. §-a miatt eleve szóba se jöhet az egyoldalú módosítási jog eredményeként bekövetkező futamidő hosszabbodás, mert ilyen jog nem illette meg a felperest. Ezért ezt úgy kell tekinteni, hogy kezdettől nem kötötték a feleket az egyoldalú módosítási jogra vonatkozó feltételek, így a futamidő hosszabbodást sem.

A perbeli esetben tehát az egyéves futamidő hosszabbodás csak az árfolyamkockázat miatt következhetett be. Az Üzletszabályzat 18.3.3. pontját ezért csak úgy lehet érteni, hogy az árfolyamkockázat a futamidő maximum egy évvel való hosszabbodását eredményezi és a futamidő csak az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségére visszavezethető módon növekedhet meg. A Ptk. 207. § (1) és (2) bekezdése szerint a 93/13/EKG Irányelv 5. cikkére is tekintettel, tehát csak úgy értelmezhető a perbeli konstrukció, hogy alperes a svájci frank alapú szerződés keretében azt vállalta, hogy ha a forint a szerződéskötéshez képest leértékelődik, akkor legfeljebb egy évvel hosszabbodik a havi 33.735,- Ft összegű törlesztőrészekre vonatkozó fizetési kötelezettsége. Alperes tehát az árfolyamkockázat tekintetében nem korlátlan fizetési kötelezettséget vállalt, hanem maximum 404.820,- Ft lehetett az az összeg, ami ebből adódóan terhelte.

- [82] Az alperes hivatkozott arra, hogy a perbeli szerződés nem deviza alapú szerződés. A felperesi jogelődnek nincs deviza nyilvántartása, amit igazol az elszámoló levele (hisz az elszámolás devizanemét is HUF-ban jeleníti meg). E nyilvántartás hiánya miatt a kötelem nem minősülhet deviza alapúnak, amit egyértelműen igazolnak a DH. tv-ek. A DH1.tv. 1. § (1) bekezdésében, a DH2 tv.1. §. (3) bekezdésében megfogalmazottak, a 2014. évi LXXVII. tv. (DH3. tv.) 2. § (1) bekezdésének c) pontja, a 2015. évi CXLV. tv. (DH4.) 2. § (1) bekezdésének 2. pontja egyformán határozta meg a devizaalapú kölcsönszerződés fogalmát: devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban vagy devizában törlesztett hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés. Az 58/2014. (XII.17.) MNB rendelet határozta meg a hiteltörténeti kimutatás elnevezésű melléklet formai és tartalmi követelményeit, amelytől egyetlen pénzügyi szolgáltató sem térhetett el. Ebből pedig az következik, hogy a felperesi jogelőd által az e nevű okiratban szerepeltetett tartalom a valóságnak megfelelő és ellenkező bizonyításig hiteles. Azonban a felperesi jogelőd hiteltörténeti kimutatásának „Befizetés - A nyilvántartás devizanemében és a nem esedékes tőketartozás az időszak végén a nyilvántartás devizanemében” része kizárólag HUF megjelölést és HUF összegeket tartalmaz; azaz a felperesi jogelődnél nem létezett deviza nyilvántartás. A perbeli szerződés tehát ez okból sem minősülhet CHF alapúnak, így ahhoz semmilyen olyan kötelezettség nem kötődhet, ami ebből fakad (különösen árfolyamkockázat).
- [83] Az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazása körében – bár illet a felperes keresete nem tartalmazott– hivatkozott a C-126/17. számú ítéletre; a C-118/17-es EDE-ítéletének 43. 44. és 54. 55. pontjaira, a C-260/18. számú ítéletére. A közösségi jogba ütköző nemzeti jogszabályt a tagállami bíróság nem alkalmazhatja, azt „félre kell tennie”. Ez azt jelenti, hogy az árfolyam átváltásra vonatkozó „mechanizmust” nem lehetséges a szerződésben fenntartani annak érdekében, hogy a fogyasztót ne érje jogsérelem az érvénytelenség megállapítása és így a tartozása akár egy összegben történő esedékessé válása miatt abban az esetben, ha a fogyasztó ehhez nem járul hozzá. A fentiek a DH tv-ek létjogosultságát is megkérdőjelezhetik a perekben, hiszen, ha a fogyasztó úgy dönt, hogy ő nem kéri a DH1 tv. 3.§. (2) bekezdése szerint az MNB középárfolyam behelyettesítését szerződésbe, akkor a bíróság megállapítja az érvénytelenséget és így egy esedékessé vált, de már árfolyamváltozástól megtisztított tartozása keletkezik az adósnak. A deviza-árfolyam indexálási mechanizmusának és az árfolyamrésnek a kiesése a szerződésből közvetlenül az árfolyamkockázat megszűnését is eredményezi, ezért az indexálási mechanizmus elhagyása megváltoztatja a kölcsönszerződés elsődleges tárgyát, és más típusú szerződést hoz létre, mint amire a felek akarat irányult. A nemzeti bíróságoknak a 93/13 EKG irányelv 6. cikk (1) bekezdésének a C-106/77 (26. pont), a C-118/18 (42. pont), C-407/18 (66. pont) ítéletek miatt fennálló kötelező értelmezése miatt a DH1, DH2, DH3 törvényeket figyelmen kívül kell hagyniuk, hacsak a fogyasztó nem kéri ezek alkalmazását. A kölcsönszerződések az árfolyamrés szerződésből való „kiesésével”

együtt megszűnő árfolyamkockázat folytán devizával indexált szerződésként nem maradhatnak fenn. Az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítésének a kérdését tehát „magával rántja” az árfolyamrés tisztességtelensége, mely jogi tényt viszont a DH1 tv. 3.§. (1) bekezdése törvényi vélelemként mond ki: ha van árfolyamrés a szerződés alapján, akkor az árfolyamkockázat is ahhoz tartozó tisztességtelen elem, ami kiesik a szerződésből. A Curia C-42/15. sz. ügyben meghozott ítélete kimondja azt a jogalkalmazói feltételezést, hogy a pénzügyi szolgáltatók csak akkor fogják betartani a szabályokat, ha szankcionálják a jogsértéseket. Ez egy, a 2008/48/EK irányelv hatályán túlmutató fogyasztóvédelmi alapelv.

[84] A jogalapi vitáson túl a felperes vitatta a keret összepszerűségét is. A felperes keresetében előtárt számszaki tényállításokat, azonban a számítások és a szerződés rendelkezéseinek összefüggéseit, valamint a jogi megalapozottságukat semmivel sem igazolta. A DH törvények hatálya alá tartozó szerződések esetén kizárólag az árfolyamrésre és az egyoldalú kamat- illetve költségmódosításra vonatkozó szerződési feltételek tekintetében keletkezett elszámolási kötelezettség és ezen elszámolás adatai nem vitathatók. Kiterjesztőleg (a teljes szerződésre vonatkoztatva) e szabályt nem lehet értelmezni. A BH 2018.10.282. számú határozat szerint a bank devizaalapú kölcsönszerződésből eredő, alperesek által vitatott, kereseti követelésének alátámasztására a felülvizsgált elszámolás nem szolgálhat. Az elszámolásnak az adósok tartozására vonatkozó adatai nem kötik a perben eljáró bíróságokat. Alperes a felperesi bizonyítatlan összepszerűségi előadásokat a szerződés összességének vizsgálatával egyezően vitatta, tehát állítása szerint a felperesi adatközlés valótlan, az alperesi jogi kifogások figyelembevételével nem igazolhatóak. Alperes nem kizárólag a felperesi számadatok pontosságát vitatta, hanem az azokat megalapozó szerződéses kitételek és jogi szabályok számszaki kihatásait is. Az alperes vitatta, hogy szerződészegést követett el, hogy az Általános Szerződési Feltételek vagy Hirdetmények a szerződés részévé váltak.

[85] Az alperes végezetül hivatkozott arra, hogy a nemzeti bíróságok feladata, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazását mellőzzék annak érdekében, hogy azok ne váltsanak ki kötelező joghatásokat a fogyasztó vonatkozásában, kivéve, ha a tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazásának mellőzését a fogyasztó ellenzi. Továbbá, ha a nemzeti bíróság megállapítja az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel semmisségét, a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára, hogy e szerződést e feltétel tartalmának módosítása útján pótolja. Ennélfogva, ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy az ilyen szerződésben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, e lehetőség sérthetné a 93/13 irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú célt. E lehetőség ugyanis hozzájárulna annak a visszatartó erőnek a megszüntetéséhez, amely az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkezik az ilyen tisztességtelen feltételeknek a fogyasztók vonatkozásában való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlansága következtében, mivel az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnák az említett feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is állapítanák, a szerződést a nemzeti bíróság a szükséges mértékben továbbra is kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítottak legyenek.

[86] *A bíróság döntése és jogi indokai:*

[87] Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy az EUB C-118/17., C-106/77 (26. pont), a C-118/18 (42. pont), C-407/18 (66. pont) számú ítéleteiből következik az árfolyamrést tartalmazó deviza alapú szerződések megsemmisítése.

- [88] A DH1 törvény, a DH2 törvény és az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény (DH3 törvény) az általuk tisztességtelennek és semmisnek minősített árfolyamrésszel kapcsolatos szerződési feltételeket visszamenőleges hatállyal az adott devizának a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott hivatalos árfolyamát alkalmazó szerződési feltétellel helyettesítették és a kölcsön fennmaradó összegét a jövőre nézve nemzeti fizetőeszközben meghatározott kölcsönné alakították át.
- [89] Az EUB C-51/17. számú ítélet 62–64. pontjában kimondta, hogy az ilyen, kötelező érvényű jogszabályi rendelkezéseket tükröző szerződési feltételek nem tartozhatnak a fogyasztókkal kötött tisztességtelen feltételekről szóló 93/13 EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) hatálya alá, mivel ez az irányelv a 2. cikkének (1) bekezdése értelmében nem alkalmazandó az eladó vagy szolgáltató, valamint a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő azon feltételekre, amelyeket valamely nemzeti szabályozás határoz meg. Az Irányelv 6. cikk (1) bekezdése megköveteli a tagállamoktól annak rögzítését, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket. A jogalkotó az árfolyamrésre vonatkozó szerződési feltételeket törvényi úton módosította, miközben a kölcsönszerződéseket érvényben tartotta, mely megközelítés megfelel az uniós törvényhozó által az Irányelv, és többek között annak 6. cikke (1) bekezdésének keretében követett célkitűzésnek. E cél ugyanis a felek közötti egyensúly helyreállítása elvileg egy szerződés egésze érvényességének fenntartásával, nem pedig a tisztességtelen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződés semmissé nyilvánítása. (Kúria Pfv.I.20.095/2020/7.; Kúria Pfv.VIII.20.692/2021/5. ítélet).
- [90] A jelen eljáró bíróság hivatkozik és nem kíván eltérni a Kúria Pfv.VIII.20.224/2021/7. számú ítéletében foglaltaktól, mely szerint az EUB a C-932/19. számú ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy nem ellentétes az Irányelv 6. cikk (1) bekezdésével az, ha a nemzeti bíróság abban az esetben is alkalmazza a DH1 törvény árfolyamrés tisztességtelenségének kiküszöbölésére irányuló rendelkezéseit, amikor a fogyasztó kifejezetten úgy nyilatkozik, hogy ezen érvénytelenségi ok orvoslása és a szerződés fenntartása ellentétes az érdekeivel, feltéve, hogy a DH törvényekben előírt intézkedések valóban lehetővé teszik azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna. Mindez azt jelenti, hogy nem ad alapot a DH1 törvény 3. § (2) bekezdésének félretételére, így nem idéz elő a kölcsönszerződések teljes érvénytelenségét eredményező semmisségi okot önmagában az, hogy a felperes a per során az érdekeivel ellentétesnek nyilvánította az árfolyamrés tisztességtelenségének orvoslását szolgáló jogszabályi rendelkezéseket.
- [91] Azzal ugyanis, hogy a DH1 törvény 3. §-a alapján az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen kikötések kiestek a kölcsönszerződésekből, a helyükbe pedig az MNB devizaárfolyama lépett, helyreállt az a jogi állapot, amelyben a felperes az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen kikötések hiányában lett volna. Azzal pedig, hogy az felperes jogelődje a DH2 törvény alapján – felülvizsgált, azaz a továbbiakban vitássá nem tehető módon – elszámolt az alperes felé az árfolyamrés folytán tisztességtelenül felszámított összeggel, helyreállt az a ténybeli állapot is, amelyben az alperes az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen kikötések hiányában lett volna. Mindez azt jelenti, hogy az Irányelv 6. cikk (1) bekezdésének sérelme miatt nem kell félretenni a DH törvények azon rendelkezéseit, amelyek az árfolyamrésből eredő tisztességtelenség orvoslására irányultak, így a kölcsönszerződések érvényessége nem dőlt meg, ezért az alperes ezzel ellentétes érvelése nem foghatott helyt.
- [92] A bíróságnak ezt követően vizsgálni kellett a szerződés létrejöttének kérdéskörét.

- [93] A perbeli szerződésre a 2013. évi CLXXVII. törvény 50. § (1) bekezdésének megfelelően a jogviszony keletkezésekor hatályos 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók. A r.Ptk. 205. §. (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A Ptk. 205. § (2) bekezdése határozza meg, hogy a feleknek a létrehozni kívánt szerződés mely elemeiben kell megállapodniuk ahhoz, hogy a szerződés létrejöjjön. A feleknek a szerződés lényeges, vagy a felek által lényegesnek minősített kérdéseiben szükséges megállapodniuk. Az ezekben a kérdésekben való megállapodás hiányában a szerződés nem jön létre. A Ptk. nem határozza meg, hogy mely kikötések minősülnek lényegesnek. Ugyanakkor a r.Hpt. 213. § (1) bekezdése meghatározza a fogyasztói kölcsönszerződés lényeges elemeit, melynek hiányában a szerződés semmis; ezek a) a szerződés tárgyát, b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést, c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét, d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást, e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat. Ha a felek ezekben a kérdésekben megállapodtak a szerződés létrejött.
- [94] A perbeli esetben bár a szerződéskötés konkrét körülményeire sem az alperes, sem pedig ügyletkötés során a felperesi jogelődöt képviselő személy, sem az ügyleti tanú nem emlékezett az BCMU07 [REDACTED] sorszámú teljes bizonyító erejű okiratba foglalt szerződés kétséget kizáróan igazolja, hogy a szerződés minden lényeges elemében történő megállapodást tartalmaz; a szerződés tárgyát a szerződés 4. pontjában, a THM-t a szerződés 9. pontjában; a költségeket és a kamat éves százalékban kifejezett mértékét az 5. és 8. pontban; a hiteldíj megváltoztatásának lehetőségét az Üzletszabályzat 17. pontjában; a törlesztőrészletek számát és esedékességét a szerződés 5. és 7., pontjában és az Üzletszabályzat 21.-23-. pontjaiban.
- [95] A bíróságnak ezt követően – alperesi érvénytelenségi kifogás alapján - vizsgálni kellett a 2007. június 27. napján BCMU07 [REDACTED] sorszámú létrejött szerződés érvényességét.
- [96] A szerződés a rHpt. 213. §. (1) bekezdés a) pontja alapján nem semmis. A szerződés 4. pontja tartalmazza a hitel összegét 3.110.000,-Ft-ban meghatározva azt. A hitel összegének CHF-ben történő meghatározása az Üzletszabályzat 18.3.2. pontjának alkalmazásával egyértelműen meghatározható: a BB Rt. (Budapest Bank Rt.) 2004. szeptember 1-et követően megkötött szerződések tekintetében a bázis árfolyam a hitelfolyósítás napját követő első banki napjának végén érvényben lévő levő BB Rt. számlakonverziós vételi árfolyam; a hitel folyósítás feltételét a 20. pont határozza meg; az alperes pedig maga is közreműködött a gépjármű átvételében. Az alperesnek minden adat rendelkezésére állt ahhoz, hogy a kölcsön CHF-ben meghatározott összegét egyszerű szorzással meghatározhassa. Alperesi jogi képviselői állítással szemben a bíróság megállapította, hogy az Üzletszabályzat átadásra került; az a szerződés részévé vált. Az alperes a bíróság kérdésére nem adott határozott választ arra vonatkozóan, hogy az Üzletszabályzatot mikor és hol kapta meg. Ugyanakkor, mind a hitelkérelem, mind pedig a szerződés tartalmazza az alperes arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy az Üzletszabályzatot átvette, azt megismerte. Bár a tanúk sem emlékeztek az alperesre, Szabó István tanú általánosságban úgy nyilatkozott, hogy „az üzletszabályzat úgy került ismertetésre, hogy miután az ajánlat megszületett és a vevő igények konkrétá váltak, akkor a kiválasztott konstrukcióról szóló szabályzat kinyomtatásra került, illetve szóban is tájékoztatásra került az ügyfél.” Mindezek alapján a bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy az Üzletszabályzat a szerződés részévé vált, mert a felperesi jogelőd lehetővé tette, hogy

Budai Központi Kerületi Bíróság

17.P.22.016/2021/26.

azt az alperes a szerződés aláírása előtt megismerje; így a r.Hpt. 213. §. (1) bekezdés a) pontja, valamint minden további érvénytelenségi ok esetében az Üzletszabályzatot a szerződéssel együtt vizsgálja. A szerződés az 1/2016 PJE határozat 1. pontja alapján nem semmis.

[97] A szerződés a r.Hpt. 213. §. (b) pontja alapján nem semmis, mert a szerződés 6. pontjában és az Üzletszabályzat 17.2. és 17.3 pontjában tartalmazza a szükséges rendelkezéseket. A bíróságok által kötelezően alkalmazandó 6/2021 PJE határozat rendelkező része kimondja, hogy a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján akkor semmis, ha az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót egyáltalán nem tartalmazza. A perbeli szerződés esetében ez a semmisségi ok nem áll fenn, így minden ezen tárgykörben tett alperesi jogi érvelés a 6/2021 PJE határozat IV. pontjának utolsó bekezdése alapján nem vizsgálható, hiszen nem hivatkozott megtévesztésre.

[98] A r.Hpt.213. §. (1) bekezdés c) és d) pontja alapján nem semmis, mert a szerződés tartalmazza annak 6. pontjában meghatározta az ügyleti kamat évi 6,21% mértékét. A szerződés 6. pontja értelmében – az Üzletszabályzatban foglalt esetekben – a jogelőd jogosult volt változtatni a kamat mértéken, mert nem tudta előre meghatározni a szerződés finanszírozásával járó költségeinek mértékét, erre vonatkozó figyelemfelhívását pedig a jogelőd konkrétan megjelölte az említett szerződési pontban, és az Üzletszabályzatban azt pedig az alperes a perbeli szerződés aláírásával elfogadta. A deviza törvények az egyoldalú kamatemelésből származó érvénytelenségi okot kiküszöbölték, így visszaállításra került az eredeti kamatmérték, mely a szerződésben megjelenítésre került.

[99] A szerződés a r.Hpt. 2013. §. e) pontja alapján sem állapítható meg a szerződés semmissége, különös tekintettel az 1/2016 PJE 1. 2. és 3. pontjában foglaltaknak. A szerződés 5. 6. és 7.- pontja, az Üzletszabályzat 18.3.3. pontja megfelel az 1/2016 PJE határozatban foglaltaknak ezen okból a szerződés semmissége nem állapítható meg.

[100] Az alperes hivatkozott az árfolyamkockázati tájékoztató tisztességtelenségére, ami a 2/2014 PJE határozat 1. pontja alapján vizsgálható. Azt, hogy az alperes kellő időben kapott-e tájékoztatást, az eljáró bíróságnak a C-51/17. számú ítélet 76. pontjában is megfogalmazott szempontok alapján kellett megítélni; mely a szerint a kellő idő annak biztosítását jelenti, hogy a 93/13 irányelv huszadik preambulum bekezdésének megfelelően a fogyasztó ténylegesen megismerhesse a szerződés összes feltételét, hogy annak valós ismerete alapján dönthessen annak elfogadásáról. Az alperes a személyes meghallgatás során elmondta, hogy nem emlékezett arra, hogy az Üzletszabályzatot mikor és milyen körülmények között kapta meg, melynek megismerését azonban aláírásával elismerte. Az alperes a bíróság által történő meghallgatása során nem tudott erre a lényeges körülményre nyilatkozatot tenni. A tanúk közül [REDACTED] és [REDACTED] is úgy emlékezett, hogy a szerződéseket és az Üzletszabályzatot kinyomtatták és odaadták az ügyfélnek; [REDACTED] kitért arra is, hogy ebben az időben az Üzletszabályzatok rövidek 4-5 oldalasok voltak. [REDACTED] tanú nyilatkozott arról, hogy miután az árajánlat megszületett és a vevő igények konkrétá váltak, akkor a kiválasztott konstrukcióról szóló szabályzat kinyomtatásra került, illetve szóban is tájékoztatásra került az ügyfél. [REDACTED] nyilatkozata vonatkozott arra is, hogy a hitel kérelem, ami már tartalmazta a törlesztőrészletek nagyságát és számát is felküldésre került és akár már pár óra elteltével lehetett is aláírni. Ez a pár óra – a bíróság megítélése szerint - elégséges volt ahhoz, hogy az alperes a felperesi jogelőd árfolyamkockázati tájékoztatójában foglaltakat megismerje, azokat értelmezze, az értelmezésében – az adott szóbeli tájékoztatásra is tekintettel – segítséget, felvilágosítást kérjen.

Budai Központi Kerületi Bíróság

17.P.22.016/2021/26.

- [101] Ezt követően a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a szerződés 7. pontjában és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában foglalt tájékoztatás megfelel-e a hazai és az uniós jognak és joggyakorlatnak.
- [102] A 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozat indokolásában a Kúria az EUB fogyasztói irányelvet értelmező határozatainak értékelésével levezette és összefoglalta a fogyasztói irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének esetről-esetre gazdagodott konjunktív feltételrendszerét. Ebben a körben értékelte az EUB előtt C-26/13. számon indult előzetes döntéshozatali eljárást, a C-186/16. számú ítéletet, a C-51/17. számú ítélet; az EUB a C-776/19-C-782/19. számú egyesített ügyeket, a C-227/18. számú ügyet.
- [103] A Kúria Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozata az előzőek értékelésével kimondta egyrészt: megfelel az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésében előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének a devizaalapú kölcsönszerződés, ha olyan feltételt tartalmaz, amely úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, és amely csak tájékoztató jelleggel említi meg a kölcsön devizában kifejezett összegét és a törlesztőrészeket nemzeti fizetőeszközben kifejezett összegét, amennyiben egyfelől a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és másfelől a kölcsönfelvevő rendelkezésére bocsátott teljes összeg és a törlesztőrészek összege egyértelműen meghatározható. Mivel ezek a folyósítás, illetve a törlesztőrészek esedékessége időpontjában érvényes árfolyamtól függnék, a világos és érthető megfogalmazás követelménye előírja, hogy ezen összegek számítási mechanizmusát, valamint az alkalmazandó árfolyamot átlátható módon kell ismertetni.
- [104] A Kúria Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja (Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen) azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).
- [105] Miután a Jpe.I.60.015/221/15. számú határozatban a Kúria mind hazai, mind a nemzetközi joggyakorlat fejlődését elemezve határozta meg a bíróságoknak azt a követelményrendszert, amit értékelni kell, ezért a bíróság a továbbiakban az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást a Jpe.I.60.015/221/15. számú határozat alapján vizsgálja, mellőzve az indokolásából azokat az EUB határozatokat, melyeket a Kúria a Jpe.I.60.015/221/15. számú határozatban értékelt.
- [106] Az előzőekben ismertetett követelményrendszernek a keresettel támadott szerződéses feltételekre konkretizált alkalmazásával megállapítja a bíróság, hogy a felek között – a már

Budai Központi Kerületi Bíróság

17.P.22.016/2021/26.

ismertetett tartalommal – megkötött devizaalapú kölcsönszerződés utalt a kirovó és a lerovó pénznem eltérésére (Üzletszabályzat 18.3.2. és 18.3.3); a svájci frankban meghatározott kölcsönösszegre (a r.Hpt- 213. §. (1) bekezdés a) pontja alapján történő semmisségre való hivatkozásnál elmondottak szerint meghatározva), a törlesztések pénznemeként szintén a forintban történő teljesítésre.

- [107] Ezen felül a szerződés és a részévé vált üzletszabályzat releváns pontjai (általános rész 7. pontja, Üzletszabályzat 18.3.4 pontja) tartalmazzák azt is, hogy a hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőke tartozás árfolyamkülönbözete egy összegben esedékessé válik.
- [108] A szerződés 7. és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjából kitűnik, hogy az ügylethez kapcsolódik árfolyamkockázat, illetve, hogy azt kizárólag az alperes viseli, és kitűnik az is, hogy az árfolyamkockázat a törlesztőrészleteket, illetve a devizában nyilvántartott teljes tartozást is érinti. A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat nem érzékelteti – sem az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő mechanizmus konkrét működésén keresztül, sem az árfolyamváltozás lehetséges mértékének, illetve azzal összefüggésben a fogyasztó fizetési kötelezettsége jelentős változásának és elnehezülésének egyéb módon történő szemléltetésével –, hogy a forint leértékelődésével a kockázat a fogyasztó számára gazdaságilag akár nehezen elviselhetővé is válhat. Ennélfogva a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltak alapján a fogyasztó nem került abba a helyzetbe, hogy értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.
- [109] A szerződés 7. pontjában és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában szerződési feltételek nem felelnek meg a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatban összegzett követelményének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek. Ebből következően megállapítható volt az érvénytelenségi kifogással támadott szerződés árfolyamkockázat viselését szabályozó – a szerződés főszoolgáltatására vonatkozó – általános szerződési feltételeinek tisztességtelensége, és emiatt a perbeli szerződés egészének érvénytelensége a r.Ptk. 209. § (1) bekezdés, 209/A. § (2) bekezdés, 239. (2) bekezdés és az 1/2014. PJE jogegységi határozat 1. pontjához tartozó indokolás alapján.
- [110] A Kúriának a felperesi jogelőd Üzletszabályzata 18.3.4. pontja és egyedi szerződés 7. pontja értékelése körében hozott Gfv.VII.30.322/2020/6. számú ítélete és a felperes által hivatkozott Gf.VI.30.30.035/2021/4. számú végzése nem értékelte Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatban megfogalmazott azon követelményrészt, hogy a fogyasztónak tudatában kellett lenni a szerződésnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeire is.
- [111] Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el [1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 2. pont].
- [112] A felperes keresete elutasításának azon okból is helye van, hogy a felperesi jogelőd felmondása nem felelt meg a 4/2021 Polgári Jogegységi Határozatban foglaltaknak. A 4/2021 PJE határozat rendelkező része lehetővé teszi, hogy az alperes hivatkozhasson; a bíróság pedig vizsgálhassa, hogy alapos volt-e a pénzintézet részéről a szerződésnek az adós fizetési késedelmére alapított felmondása a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések részleges semmissége miatt szükséges elszámolási kötelezettséget előíró 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolást követően.
- [113] A 4/2021 PJE határozat a IV. részében megállapítja, hogy a pénzintézettel kötött kölcsönszerződés alapján a régi Ptk. 523. § (1) és (2) bekezdése szerint az adós főkötelezettsége a kölcsön visszafizetése és a kikötött kamat megfizetése (törlesztési kötelezettség). Ha az adós a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét

esedékességkor nem teljesíti, a régi Ptk. 298. § *a*) pontja értelmében késedelembe esik. A késedelem alapvető jogkövetkezménye, hogy a jogosult – függetlenül attól, hogy a kötelezett a késedelmét kimentette-e – követelheti a teljesítést, vagy ha ez többé nem áll érdekében, elállhat a szerződéstől, illetőleg – a szolgáltatás eredeti vagy utólagos irreverzibilitása esetén – felmondhatja azt [rPtk. 300. § (1) bekezdés]. Nincs szükség a teljesítéshez fűződő érdek megszűnésének bizonyítására, ha a szerződést a felek megállapodásánál vagy a szolgáltatás felismerhető rendeltetésénél fogva meghatározott időpontban – és nem máskor – kellett volna teljesíteni, vagy ha a jogosult az utólagos teljesítésre megfelelő határidőt szabott, és az is eredménytelenül telt el [rég Ptk. 300. § (2) bekezdés].

[114] A kölcsönszerződések esetében a régi Ptk. 525. § (1) és (2) bekezdése külön nevesíti a szerződés azonnali hatályú felmondását megalapozó körülményeket. Ezek közül a régi Ptk. 525. § (1) bekezdés *e*) pontja szerint alapot adhat a hitelező számára az azonnali hatályú felmondásra, ha az adós súlyos szerződésszegést követett el. Figyelemmel arra, hogy a kölcsöntartozás teljesítése az adós alapvető kötelezettsége, a fizetési késedelem minősülhet olyan súlyos szerződésszegésnek, ami adott esetben alapot adhat a kölcsönszerződés felmondására. A csupán kisebb összegű hátralék vagy a rövidebb időtartamú késedelem miatt azonban – az arányosság követelményére tekintettel – felmondásnak jellemzően nincs helye. A törlesztés előírt rendszerességétől való eltérés önmagában, súlyos jogkövetkezménnyel nem arányos mértékű lejárt tartozás hiányában ugyancsak nem alapozhatja meg a felmondást.

[115] A kölcsönszerződés fizetési késedelemre alapított felmondása jogszerűségének megítélése során mindezek értelmében azt kell vizsgálni, hogy az adósnak keletkezett-e lejárt tartozása, tehát késedelembe esett-e, és a késedelem – a mértékére, illetve a hátralék összegére figyelemmel – olyan érdeksérelmet okozott-e a hitelezőnek, olyan súlyos szerződésszegésnek tekinthető-e, amely megalapozhatja a szerződés azonnali hatályú felmondását.

[116] Előfordulhat, hogy a kölcsönszerződés adósa – például azért, mert a teljesítés időpontjában nincs tisztában a szerződés részleges érvénytelenségével – a törlesztőrészletnek az érvénytelen kikötésen alapuló hányadát is megfizeti. Az így megfizetett összeg jogi sorsának megítélése során nem lehet elvonatkoztatni attól, hogy a felek között fennáll egy érvényes szerződéses jogviszony, amelynek alapján a felet az érvénytelen részhez kapcsolódó többlétszolgáltatással egynemű, érvényesen kikötött szolgáltatás teljesítése iránti kötelezettség terheli, a befizetést pedig az azt teljesítő fél felismerhetően magának a szerződésnek a teljesítéséül szánta. A befizetett összeget ezért teljes egészében (tehát az érvénytelen részhez kapcsolódó többlétszolgáltatást is) a szerződés teljesítéseként kell – a pénztartozás teljesítésére vonatkozó szabályok szerint – elszámolni, ehhez az adós további jognyilatkozatára, újabb rendelkezésére nincs szükség. Ha a többlétszolgáltatást teljesítő adós a teljesítéskor az érvényesen kikötött szolgáltatás tekintetében késedelemben volt, a többlétszolgáltatást a hátralékos szolgáltatásra kell elszámolni [rég Ptk. 290. § (1) bekezdés, (2) bekezdés *a*) pont; 293, §]. Ha pedig az érvényesen kikötött szolgáltatás vonatkozásában a teljesítéskor nem állt fenn késedelem, a többlétszolgáltatást idő előtti teljesítésként [rég Ptk. 282. § (2) bekezdés, 292. § (2) bekezdés] kell figyelembe venni, és a következő törlesztőrészletre elszámolni. A kölcsönszerződés fizetési késedelemre alapított felmondása jogszerűségének vizsgálata során mindezekre tekintettel a felmondást megelőzően a törlesztőrészletnek az érvénytelen kikötésen alapuló hányadára teljesített befizetéseket is értékelni kell – az ismertett szempontoknak megfelelően – az adós javára.

[117] A jelen ügyben tekintettel arra, hogy az alperes ugyan vitatott, felperes által a felmondás időpontjára átszámolt tartozás 20.949 Ft-os összege nem éri el még az árfolyamkockázat nélküli szerződésben rögzített egy havi 33.735,-Ft-os összeget – minden további, esetleges szakértői bizonyítás bevezetése nélkül is megállapítható, hogy az alperesnek a felmondás

időpontjában olyan csekély összegű tartozása állt fenn, mely a 4/2021 PJE alapján nem feleltethető meg az arányosság követelményének. Erre tekintettel a Ptk. 525.§ (1) bekezdés e) pontjára alapított felmondás nem tekinthető jogszerűnek, az a szerződést nem szüntette meg, a követelés nem vált egyösszegben esedékessé, ezen okból is el kellett utasítani a keresetet.

[118] A bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 2. §. (2) bekezdése alapján felperesnek a keresetlevélben meghatározott, az általa érvényesíteni kívánt - az anyagi jogi jogalap meghatározása útján – meghatározott jogról van módja dönteni [Pp. 170. § (2) bekezdés b) pont].

[119] A bíróság a bagatell összegű felmondáskori tartozás ténybeli fennállása alapján megállapította a felmondás alaptalanságát, még oly módon is, hogy nem osztotta az alperesnek a hitelfedezeti díj megfizetésének alaptalanságával kapcsolatos jogi okfejtését. Az Üzletszabályzat részét képező Cardif Ügyféltájékoztató 2.2.2. pontja alapján – tekintettel, hogy a Budapest Autófinanszírozási Zrt. (szerződő) és a Cardif között a csoportos biztosítási szerződés már létezett - az alperes ahhoz a 2.2. pont szerint csatlakozhatott (a r.Ptk.537. §. (1) bekezdése szerinti írásbeliség nem az alperesre vonatkozik), az alperes minden egyes törlesztési értesítéssel értesülhetett arról, hogy a biztosítási díjakkal növelt törlesztőrészt fizeti; valamint a felperesi jogelőd is értesítette őt a hitelfedezeti biztosítás létrejöttéről; továbbá az alperes teljes bizonyító erejű magánokiratba foglaltan maga mondta fel a szerződést 2012. március 6. napján, így az alperes által megfizetett hitelfedezeti biztosítás díját az alperes befizetésére elszámolni nem lehetett.

[120] A Pp. 346. §. (5) bekezdése szerint az ítélet jogi indokolása tartalmazza azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, vagy az arra irányuló indítványt elutasította. Nincs olyan hivatkozott Kúriai ítélet, amelytől a bíróság el kíván térni.

[121] A bíróság ítélete – eltérő tényállási elemek miatt - nem tér el a Kúria Gfv.VII.30.071/2019/9. számú ítéletében (felmondás és elszámolás) a Kúria Pfv.I.21.156/2015/5. számú ítéletében; Pfv.I.21.485/2015/2. (mindkét szerződés érvénytelennek nyilvánított szerződésben a szerződés rendelkezése alapján sem volt kiszámítható a szerződés tárgya, a perbeli szerződés azonban tartalmazza mindazokat az rendelkezéseket, amely alapján az az 1/2016 PJE 1.,2. és 3. pontjában foglaltaknak megfelel) Kúria Pfv.I.20.728/2013/6. (r. Hpt) 213.§ (1) bekezdésének e) pontja értelmében semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a kölcsön törlesztőrészeinek számát, összegét, és mindezek bírói mérlegeléssel sem határozhatók meg (tehát a semmisség nem orvosolható).; Kúria Pfv.I.21.783/2016/5. (jelen ügyben nincs hitelkeret) , Kúria Gfv.VI.30.467/2020/9. (<https://birosag.hu/birosagi-hatarozatok-gyujtemenye> oldalon nincs közzétéve).

[122] A bíróság ítéletének jogi indokolásában nem tér felek által hivatkozott és csatolt alsóbb fokú bíróságok által meghatározott ítéletekre vagy a Kúriának a közzé nem tett határozataira.

[123] *A perköltségekről*

[124] Az alperes teljes egészében pernyertes lett, ezért a bíróság a felperest kötelezné a Pp. 83. §. (1) bekezdése szerint felszámított perköltségének a megfizetésére. Az alperes bejelentette, hogy perköltségigénye a jogi képviselői részére ügyvédi munkadíj igényből áll azzal, hogy a Pp. 81. § (3) bekezdése alapján annak felszámítását és a Pp. 81. (2) bekezdése szerinti okiratot legkésőbb a tárgyalás berekesztéséig, ennek hiányában az eljárást befejező határozat meghozataláig terjeszti elő. Az alperes a Pp. perköltség felszámítását a Pp. 81. §. (3) bekezdésében foglalt határidőig elmulasztotta. A felszámítás egy sajátos perbeli nyilatkozat, amellyel a fél (beavatkozó) a perköltsége megtérítését kéri. Különös jelentőségét az adja, hogy a Pp. a perköltség megtérítéséhez való jogot is teljes mértékben a felek rendelkezése alá

Budai Központi Kerületi Bíróság

17.P.22.016/2021/26.

vonja: a bíróság csak annak a költségnek a viseléséről dönthet, amelyet a fél felszámított; felszámítás hiányában a bíróság mellőzte a felperes perköltségben való marasztalását.

[125] A fellebbezésre vonatkozó rendelkezések a Pp. 365. §. (2) bekezdés a) pontján alapul.

Budapest, 2022. március 23.

dr. Antal Erika s.k.
bíró